

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/64/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013200283
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013200283.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, so sídlom Tulčík č. 27, 082 13 Prešov, IČO: 313 03 862, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, so sídlom Štúrova ul. č. 20, Košice, proti žalovanému Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia SR č. 8520/2012-2.2 zo dňa 10. decembra 2012, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/38/13-117 zo dňa 03. júna 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/38/13-117 zo dňa 3. júna 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) napadnutým uznesením č.k. 5S/38/13-117 zo dňa 03. júna 2014 podľa ustanovenia § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil konanie. Zároveň účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Preskúmaným rozhodnutím č. 8520/2012-2.2 zo dňa 10. decembra 2012 žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu Krajského úradu životného prostredia v Žiline, odboru starostlivosti o životné prostredie č. 2012/00419-21/Tru, Dur, zo dňa 18.09.2012 vo veci vydania súhlasu podľa § 13 ods. 2 písm. c/ zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZOPK“) na výstavbu lesnej cesty „Lesná cesta KRUŠETNICKÁ HOĽA“ v k.ú. D. G. na parc. N.. XXXXX/X podľa projektu stavby vypracovaného Ing. I. M. (č. klasifikácie stavby 2112, december 2011). Platnosť rozhodnutia bola obmedzená do 31.10.2013 a za podmienok uvedených vo výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia pod bodom 1 až 7.

Krajský súd uznesenie odôvodnil tým, že nie sú splnené podmienky konania v danej veci, pretože uplynutím platnosti časovo limitovaného rozhodnutia dňom 31. októbra 2013, stratili napadnuté rozhodnutia platnosť, odpadol tak predmet správneho konania, ale zároveň i súdneho preskúmavacieho

konania. Uviedol, že v čase rozhodovania žalovaného mala výnimka zo zákazov ustanovených v § 2 vyhlášky c. 173/2005 Z.z. ešte platnosť, avšak v priebehu súdneho prieskumu túto stratila. Podľa názoru prvostupňového súdu prípadné ďalšie konanie by bolo čisto formalistické, pretože správne konaniu absentuje predmet a ako také by nemohlo priniesť iný výsledok než zastavenie konania o povolenie súhlasu a výnimky s poukazom na ustanovenie § 82 ods. 9 písm. a/ ZOPK a § 89 ods. 3, písm. b/ ZOPK. Krajský súd mal za to, že pre účastníka konania by teda nemohlo predstavovať ani reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a zároveň bolo by v rozpore so zásadou materiálnej pravdy aj so zásadou hospodárnosti konania. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, v ktorom uviedol, že rozhodnutie krajského súdu považuje za nesprávne z dôvodov uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f/ OSP a v ustanovení § 205 ods. 2 písm. f/ OSP. Žalobca namieta, že názor súdu prvého stupňa, ktorý spája spôsobilosť súdnych rozhodnutí byť predmetom súdneho prieskumu s časovým obmedzením ich platnosti je arbitrárny a odníma účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR č.k. 1Sžp/3/2011 z 17. apríla 2012, z ktorého podľa jeho názoru vyplýva, že odoprieť účastníkovi možnosť domáhať sa prieskumu správneho rozhodnutia nemôže byť závislá na tom, ako dlho súd o správnej žalobe koná, ani tým, či činnosť, na ktorú oprávňuje napadnuté rozhodnutie, už bola vykonaná. Žalobca navrhol zrušiť napadnuté uznesenie a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný dňa 6. októbra.2014, pričom uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdením žalobcu, že súd prvého stupňa mu v dôsledku právneho názoru vyjadreného v uznesení napadnutom odvolaním žalobcu odňal možnosť konať pred súdom a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že žalobca podaním žaloby proti rozhodnutiu žalovaného na Krajský súd v Bratislave využil svoje právo na súdnu ochranu garantovanú čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, pričom mal v priebehu súdneho konania možnosť v plnom rozsahu vykonávať svoje procesné práva, ktoré mu ako účastníkovi súdneho konania priznáva príslušný procesný právny predpis - OSP. Dodal, že právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemôže všeobecný súd porušiť vtedy, ak súd koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (uznesenie Ústavného sudu Slovenskej republiky sp.zn. I. US 6/97 z 23. januára 1997). Zdôraznil, že súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí poukázal na novú právnu skutočnosť, a to uplynutie platnosti rozhodnutia správneho orgánu o vydaní súhlasu, proti ktorému bola podaná žaloba, dňom 31.10.2013. Vzhľadom na uplynutie lehoty platnosti rozhodnutia o vydaní súhlasu by zo strany súdu prvého stupňa nebolo možné v danej veci meritórne rozhodnúť spôsobom, ktorý by bol pre žalobcu ako účastníka konania výhodnejší, resp. ktorý by mu poskytol vyššiu ochranu jeho práv a právom chránených záujmov, nakoľko správny orgán by v novom konaní musel s prihliadnutím na ustanovenia § 82 ods. 9 písm. a/ a § 89 ods. 3 písm. b/ zákona o ochrane prírody konanie zastaviť z dôvodu, že dôvod na konanie odpadol. Poukázal na to, že odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Bratislave je v súlade so stanoviskom Správneho kolégia Najvyššieho sudu Slovenskej republiky c. Snj. 72/2013 zo dna 04.06.2014 na zjednotenie výkladu § 82 ods. 9 písm. a/ a § 89 ods. 3 písm. b/ zákona o ochrane prírody. Podľa jeho názoru z uvedeného vyplýva, že dňom 31.10.2013 napadnuté rozhodnutia správnych orgánov stratili platnosť a odpadol tak predmet správneho konania, ako aj súdneho preskúvacieho konania, bol tým jednoznačne naplnený dôvod na zastavenie konania podľa § 250d ods. 3 OSP. Žalovaný ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10Sža/11/2012 zo dňa 01.08.2012. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že ten, kto by bol poškodený nezákonným správnym rozhodnutím s časovo obmedzenou platnosťou, by nemal možnosť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky domôcť sa náhrady škody, je potrebné uviesť, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní. Nakoľko žalobca bol účastníkom predmetného konania ako občianske združenie, ktorého predmetom činnosti je ochrana prírody a krajiny, a ktoré na základe podanej predbežnej žiadosti o účastníctvo oznámilo podľa § 82 ods. 6 zákona o ochrane prírody svoj záujem byť účastníkom konania v začatom správnom konaní,

nemohla mu napadnutým rozhodnutím ako účastníkovi konania vzniknúť škoda. Na záver žalovaný uviedol, že námietky žalobcu považuje za neodôvodnené a právny názor vyslovený súdom prvého stupňa za zodpovedajúci zákonu a žiadal odvolací súd aby, podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave a zamietol podané odvolanie žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250i ods. 1 OSP pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 82 ods. 9 písm. a/ zákona o ochrane prírody, orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol.

Podľa § 82 ods. 3 písm. b/ zákona o ochrane prírody, rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

Z obsahu pripojených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu vo veci vydania súhlasu podľa § 13 ods. 2 písm. c/ ZOPK na výstavbu lesnej cesty „Lesná cesta KRÚŠETNICKÁ HOĽA“ v k.ú. Oravská Lesná na parc. C. 11938/1. Platnosť rozhodnutia bola obmedzená do 31.10.2013.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonným predpokladom podania správnej žaloby v správnom súdnictve je skutočnosť, že žalobca bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ktoré je nezákonné. Správny súd musí preukázať ukrátenie práv žalobcu nezákonným rozhodnutím skúmať ex offo. Najvyšší súd má za to, že žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich právach, ktoré mu vzniklo rozhodnutím o vydaní súhlasu podľa § 13 ods. 2 písm. c/ ZOPK, keďže v danom prípade, v priebehu súdneho konania napadnuté rozhodnutia stratili platnosť a žalobcova účasť v tomto štádiu konania nemohla spôsobiť ukrátenie jeho práv, t.j. realizácia jeho práv bola teda výlučne formálneho charakteru, avšak reálne nemohla zabezpečiť výhodnejší resp. priaznivejší výsledok. V tejto súvislosti Najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že konanie začalo na žiadosť žiadateľa, ktorý však nepožiadaval o predĺženie výnimky v zmysle § 89 ods. 2 zákona o ochrane prírody.

Najvyšší súd vychádzajúc zo stanoviska Najvyššieho súdu

Snj 72/2013 zo 4. júna 2014, uverejneného na jeho webovej stránke zastáva názor, že uplynutie platnosti časovo limitovaného rozhodnutia má za následok, že odpadol predmet konania. Správny orgán preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu správneho konania. Za daných okolností „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ ako právny dôvod, ktorý má za následok odpadnutie predmetu konania v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané. Ak rozhodnutie orgánu ochrany prírody a krajiny o vydaní súhlasu na výstavbu lesnej cesty podľa § 82 ods. 12 zákona o ochrane

prírody stratilo platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané, odpadol dôvod na ďalšie konanie o povolenie takejto výnimky. Rozhodnutie orgánu ochrany prírody potom nemá predmet konania, lebo takýmto predmetom konania nie je súhlas na výstavbu lesnej cesty „Lesná cesta KRUŠETNICKÁ HOĽA“. Ak zanikla platnosť rozhodnutia, potom súčasne odpadol aj predmet správneho konania. Uplynutie času, na ktorý bolo vydané rozhodnutie, teda spôsobuje nevyhnutnosť zastavenia konania. Najvyšší súd zdôrazňuje, že prípadné zrušenie rozhodnutia žalovaného v danom prípade by nepredstavovalo pre účastníka konania reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore so zásadou materiálnej pravdy aj v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Súd aj správny orgán musia pritom zásadu zisťovania skutočného stavu veci uplatňovať súčasne so zásadou hospodárnosti tak, aby nedochádzalo k zbytočnému predlžovaniu konania a aby sa neprimerane nezvyšovali náklady konania. Iný výklad zákona by smeroval len k formálnemu zopakovaniu konania o rozklade bez toho, aby umožňovalo účastníkovi konania reálnu možnosť dosiahnuť materiálne iné rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore aj so zásadou hospodárnosti správneho konania, ktorá je zakotvená v § 3 ods. 3 Správneho poriadku.

Najvyšší súd sa stotožňuje so závermi vyslovenými v rozhodnutí krajského súdu o tom, že správne konanie malo byť zastavené v zmysle § 30 Správneho poriadku. Na záver nedá najvyššiemu súdu nepodotknúť, že ochrana životného prostredia ako spoločného záujmu všetkých občanov Slovenskej republiky je dôležitou aktivitou a činnosť združení na ochranu životného prostredia na jeho rôznych úsekoch si jednoznačne zaslúži pozornosť a podporu. Avšak nielen na získanie všeobecnej podpory a rešpektu by tieto združenia mali zakaždým zvažovať účelnosť krokov, ktoré podnikajú, aby v konečnom dôsledku nemrhali svoju pozornosť a prostriedky na formálne, obsahovo prázdne manifesty tak, ako je to v prípade tohto konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov stotožňuje sa s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 vety prvej OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobca v konaní nemal úspech a žalovaný nemá na ich náhradu zákonný nárok.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.